

Til alle høringsparter

Den 2. september 2020

Høring over udkast til bekendtgørelse om affald og bekendtgørelse om Affaldsdatasystemet

Hermed sendes udkast til bekendtgørelse om affald (affaldsbekendtgørelsen) og udkast til bekendtgørelse om Affaldsdatasystemet (affaldsatabekendtgørelsen) i høring. Miljø- og Fødevarerministeriet skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar senest **den 1. oktober 2020 kl. 12.00.**

Baggrunden for revisionen af affaldsbekendtgørelsen er hovedsageligt at gennemføre de reviderede krav i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald (affaldsrammedirektivet). Derudover er der på baggrund af den politiske aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi foretaget en række øvrige ændringer, der har til formål at ensrette affaldsindsamlingen og derved øge mængden af indsamlet affald, så mere affald kan blive genbrugt og genanvendt. Endelig er allerede eksisterende krav for virksomheders og bygherrers affaldshåndtering blevet præciseret. De væsentligste ændringer er foretaget i kapitel 6, 8, 9 og 11.

Baggrunden for revisionen af affaldsatabekendtgørelsen er at implementere artikel 35 i affaldsrammedirektivet.

De væsentligste ændringer vil blive beskrevet i det følgende. Først beskrives ændringerne i affaldsbekendtgørelsen, dernæst ændringerne i affaldsatabekendtgørelsen.

Affaldsbekendtgørelsen

Ændringer foretaget som konsekvens af EU-retlig implementering

Særskilt indsamling af affald og undtagelser hertil

Affaldsrammedirektivet fastsætter krav om særskilt indsamling af en række specifikke affaldstyper. Den reviderede affaldsbekendtgørelse indfører derfor som noget nyt krav om særskilt indsamling af bioaffald (madaffald § 20 fra 1. juli 2021 og haveaffald § 29 fra 2024) og tekstilaffald (§ 28) fra 2022. De eksisterende krav i direktivet om særskilt indsamling af metal, plast og glas præciseres i bekendtgørelsen, så kravene gælder alt husholdningsaffald af disse materialer og ikke kun emballagen, som det tidligere var tilfældet.

For at leve op til emballagedirektivets¹ artikel 7, stk. 4, om at fremme genanvendelse af høj kvalitet af emballageaffald, herunder fra kompositemballage, indføres et krav om særskilt indsamling af mad- og drikkekartonaffald fra 1. juli 2021 (§ 26). Dvs. at der fremover vil være særskilt indsamling af følgende 10 fraktioner: mad-, pap-, papir-, metal-, glas-, plast-, mad- og drikkekarton-, tekstil-, rest- samt farligt affald.

Affaldsrammedirektivet giver mulighed for at indsamle forskellige affaldstyper sammen (dvs. undtagelser fra særskilt indsamling) under nærmere fastsatte betingelser. I overensstemmelse med de muligheder, som direktivet giver, indføres følgende muligheder for kombineret indsamling, som kommuner kan benytte sig af: 1) papir/pap, 2) metal/glas, 3) metal/plast, 4) plast/mad- og drikkekarton og 5) plast/mad- og drikkekarton/metal. Hvis kommunen allerede har etableret en indsamlingsordning, hvor metal/glas/hård plast (MGP) indsamles kombineret, kan de fortsætte den ordning indtil 1. januar 2025 (men nye ordninger / nye udbud for MGP må ikke indføres). På samme måde kan en allerede etableret indsamlingsordning for papir/pap/blød plast fortsættes indtil 1. januar 2025. En indsamlingsordning for papir/pap/blød plast kan etableres inden 1. juli 2021, hvis kommunen allerede har etableret en MGP-ordning, men mangler en ordning for blød plast. Denne ordning kan fortsætte indtil 1. januar 2025.

Ny opgørelsesmetode og dokumentation for reel genanvendelse af husholdningsaffald og husholdningslignende affald

Direktivet fastsætter en ny skærpet opgørelsesmetode for genanvendelsen af affald i EU, således at den genanvendte mængde fremover måles på, hvor stor en del af affaldet, der reelt genanvendes i stedet for – som i dag – at måle på mængden af affald, der indsamles til genanvendelse. Den reelle genanvendelse udgøres af den mængde sorteret affald, som uden yderligere forberedende foranstaltninger, bringes ind i den oparbejdningsproces, hvor affaldet konkret omdannes til produkter, materialer eller stoffer. (art. 11a, stk. 1c). Samtidig indfører direktivet et krav om dokumentation af den reelle genanvendelse (art. 11a, stk. 3). Derfor indsættes der i affaldsbekendtgørelsen et krav for kommuner om, at hvis kommunen indgår en aftale med en virksomhed om håndteringen af det indsamlede genanvendelige affald forud for genanvendelsen (se f.eks. § 23, stk. 4), skal kommunen i aftalen sikre sig, at virksomheden dokumenterer, hvor meget af affaldet der reelt bliver genanvendt eller forberedt med henblik på genbrug.

Direktivets dokumentationskrav gælder også for den husholdningslignende del af erhvervsaffaldet (og for alt emballageaffald), og det er derfor også indsat i bekendtgørelsens § 59 om virksomheders affaldshåndtering.

Det nye krav betyder, at kommuner og affaldsproducerende virksomheder skal revidere deres kontrakter med affaldsbehandlere. Det skal påpeges, at alle EU-lande skal leve op til dette krav og derfor vil alle europæiske affaldsbehandlere skulle indstille sig på at kunne skaffe denne dokumentation. Desuden har Kommissionen signaleret, at dokumentation for reel genanvendelse formidlet via kontrakter vil være en meningsfuld måde at tilvejebringe viden om reel genanvendelse.

For at skabe sammenhæng med den nye metode til at opgøre genanvendelsesmålene, der fremgår af direktivets art. 11, stk. 2, indsættes der i affaldsbekendtgørelsens bestemmelser om særskilt indsamling krav om, at kommuner skal sikre en høj reel genanvendelse af det indsamlede husholdningsaffald, se dog nedenstående afsnit om plastikaffald. Ordet ”høj” skal signalere, at kommunerne tilskyndes til at vælge behandlingsanlæg, der genanvender mest muligt af den indsamlede mængde affald, for at vi kan

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/852/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald.

nå de mål, som EU har fastsat. Hvis den hidtidige formulering ”væsentlige dele” var bibeholdt, havde det ikke signaleret, at der skal ske en forøgelse i mængden af reelt genanvendt affald.

Samme formulering er indsat i den bestemmelse, der regulerer virksomhedernes håndtering af genanvendeligt affald (§ 59), for at sikre parallelitet mellem krav til de kommunale ordninger og til virksomheder.

Indsamling af madaffald i poser

Affaldsrammedirektivets artikel 22 fastsætter et krav om, at alt bioaffald (mad- og haveaffald) enten skal frasorteres og genanvendes ved kilden (hjemmekompostering) eller indsamles særskilt og ikke blandes med andre former for affald. Direktivet giver dog mulighed for, at affald med en bionedbrydelighed og komposterbarhed svarende til bioaffaldets gerne må indsamles sammen med bioaffaldet. Det indskrives derfor i den reviderede affaldsbekendtgørelse, at hvis de poser, som madaffaldet bliver indsamlet i har en komposterbarhed og bionedbrydelighed svarende til madaffaldets, i den behandling madaffaldet gennemgår (f.eks. komposteringsanlæg), skal poserne ikke frasorteres. Det vil fortsat være muligt at indsamle madaffald i f.eks. konventionelle plastikposer, såfremt poserne frasorteres.

Forbud mod afbrænding af haveaffald

Det vil være i strid med affaldsrammedirektivet at lade borgere afbrænde haveaffald, da direktivet nu kræver, at alt bioaffald indsamles til genanvendelse og ikke må forbrændes. Derfor slettes den del af § 36, hvorefter kommunerne kan tillade borgere at afbrænde haveaffald i en bestemt periode om året. Den del af bestemmelsen, der giver borgere ret til at afbrænde haveaffald Sankt Hans aften bibeholdes.

Den del af bestemmelsen, der giver borgere tilladelse til at afbrænde rent, tørt træ, der er affald, på særligt indrettede bålpladser slettes også, da det træ, som folk i praksis bruger til spejderbål, hyggebål, mv. på særligt indrettede bålpladser som oftest ikke vil være ”affald”, men brænde. Tilladelsen til hyggebål, spejderbål, mv. indeholdes i forvejen af Afbrændingsbekendtgørelsens § 8 (Beredskabsstyrelsens ressort), der tillader bål af ”tørt, rent træ, træbriketter m.v., der ikke er affald”.

Sproglige ændringer

Generelt ændres visse begreber og der lægges op til tekstuelle ændringer for at tilnærme bekendtgørelsen affaldsrammedirektivets ordlyd. Herunder slettes begrebet ”kildesortering” og erstattes med ”særskilt indsamling”. Der indføres også begrebet ”kombineret indsamling” til brug for de kommende undtagelser fra særskilt indsamling.

Andre ændringer

Ensrettet sortering og krav om henteordning for visse kommunale indsamlingsordninger

Indsamlingen af husholdningsaffald strømlines med henblik på at sikre en miljømæssig bedre affaldshåndtering, herunder at få indsamlet større mængder husholdningsaffald velegnet til genanvendelse. Kommunerne skal derfor for bestemte indsamlingsordninger stille krav om at husholdninger sorterer i overensstemmelse med de sorteringskriterier, som Miljøstyrelsen har udviklet i dialog med eksterne interessenter, bl.a. DAF, KL, kommuner, behandlingsanlæg samt Energistyrelsen (bilag 6 til denne bekendtgørelse). Derudover bliver det obligatorisk for kommuner at mærke beholdere til affald fra husholdninger med de piktogrammer, som er udviklet af Miljøstyrelsen, DAF og KL. Endelig bliver der indført krav om husstandsindsamling af affaldsfraktionerne mad-, pap-, papir-, metal-, glas-

, plast-, mad- og drikkekartoner-, rest- samt farligt affald (herunder batterier og småt elektronik) fra 1. juli 2021 og tekstilaffald fra 2022. Der vil dog i sommerhusområder og på ikke-brofaste øer med færre end 200 indbyggere være mulighed for at etablere en bringeordning i stedet for en henteordning for alle fraktioner i hhv. en del af kalenderåret og hele kalenderåret (på nær restaffald, der ikke kan etableres som en bringeordning på ikke-brofaste øer med færre end 200 indbyggere). Miljøstyrelsens vejledning om indsamlingsordninger angiver hvordan en henteordning kan indrettes, så der tages højde for konkrete lokale forhold ved etageejendomme, enfamilieboliger mv.

Sorteringskriterierne for tekstilaffald er under udarbejdelse og vil blive indsat i bilag 6 inden kravet om en henteordning træder i kraft.

Bestemt genanvendelsesprocent på indsamlet plastikaffald

For at nå genanvendelsesmålet for plastemballageaffald er det nødvendigt at reducere tabet i affaldshåndteringen. Der indføres derfor et krav om, at kommunerne senest d. 1. januar 2022 som minimum skal sikre 60 % reel genanvendelse af det indsamlede plastaffald (§ 25). Hvis kommunen indgår en aftale med en virksomhed om håndtering af plastaffaldet forud for genanvendelsen heraf, skal kommunen senest 1. januar 2022 stille krav i aftalen om 60 % reel genanvendelse af det indsamlede plastaffald. De kommuner, hvis aftale om en henteordning for plastaffald løber til længere end 1. januar 2022, kan lade aftalen udløbe, men skal ved næste aftaleindgåelse stille dette krav.

Eftersortering af storskrald

På baggrund af Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi tydeliggøres det i bekendtgørelsen (§ 32), at hvis kommunen har en indsamlingsordning for storskrald, skal kommunen sikre, at det indsamlede storskrald forberedes med henblik på genbrug eller at der sikres en høj reel genanvendelse af storskraldet.

Genanvendeligt erhvervsaffald

Erhvervslivets organisationer har gentagne gange givet udtryk for, at de ønsker større klarhed om reglerne for virksomheders affaldshåndtering. Uklarheden drejer sig særligt om bestemmelserne vedr. affald egnet til materialenyttiggørelse (genanvendeligt affald, § 59), herunder om de eksempler, der gives, er en udtømmende liste over, hvad virksomhederne skal sortere. Derfor indsættes der nu en ikke-udtømmende liste over affaldstyper, der er egnet til materialenyttiggørelse, som virksomhederne kan bruge som retningslinje, hvis de skulle være i tvivl.

På baggrund af Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi indføres derudover et krav om, at virksomheder med udgangen af 2022 skal sortere deres husholdningslignende affald efter de sorteringskriterier, der fremgår af bilag 6. Derudover skal beholdere til indsamling af husholdningslignende affald mærkes med de piktogrammer, der fremgår af bilag 6.

Frivillige tilbagetagningsordninger

På baggrund af talrige opfordringer fra erhvervslivet ændres reglerne om tilbagetagningsordninger, så det bliver nemmere for virksomheder at etablere en ordning (§§ 54-58). Der er lagt op til 2 væsentlige ændringer og en bibeholdelse af en eksisterende begrænsning.

For det første er kravet om en livscyklusscreening fjernet. Derimod skærpes kravet om at nyttiggøre 80 % af affaldet, da virksomhederne nu skal sikre at alt affaldet enten forberedes med henblik på genbrug

eller genanvendes med en høj reel genanvendelse. Stramningen skal sikre, at tilbagetagningsordninger giver mindst det samme bidrag til forberedelse med henblik på genbrug og genanvendelse som kommunal indsamling kan give. Virksomhederne begrænses dog til at etablere bringeordninger, medmindre afhentning ved husholdning sker som led i levering af et nyt produkt. Den begrænsning har til formål at undgå konkurrerende indsamlingsordninger og dermed begrænse antallet af skraldebiler i gaderne.

For det andet skal det være muligt at tilbagetage andres produkter og emballager, hvis disse befinder sig i samme produktkategori som virksomhedens egne, da forbrugere kan have svært at skelne virksomheders produkter fra hinanden, fx hvis der er tale om tekstiler, hvor mærket er klippet af. Muligheden for at tilbagetage affald, der stammer fra andre virksomheders produkter, vil gøre det mere attraktivt for virksomheder at etablere en tilbagetagningsordning, idet de kan få adgang til større mængder affald. Dette forslag imødekommer desuden erhvervets ønske (bl.a. DI, ARI).

For det tredje fastholdes den tidligere begrænsning, hvorefter virksomheder ikke kan oprette tilbagetagningsordninger for affald, der er omfattet af producentansvar i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Dette skyldes, at affaldsrammedirektivet har indført en række omfattende generelle minimumskrav, som en udvidet producentansvarsordning skal overholde. Virksomheder, der er omfattet af udvidet producentansvar, kan allerede inden for disse rammer tage deres egne produkter retur.

Bygge- og anlægsaffald

Reglerne i kapitel 11, der handler om anmeldelse af bygge- og anlægsaffald og kortlægning af bygninger for PCB inden nedrivning, har ofte givet anledning til misforståelser. Hensynet bag revideringen af kapitlet er derfor at tydeliggøre og præcisere eksisterende krav og forbedre strukturen i kapitlet. Derudover stilles der krav til en digital anmeldelsesprocedure.

Endelig implementeres et initiativ fra den forrige regerings Strategi for cirkulær økonomi: initiativet indebærer, at anmeldelser af bygge- og anlægsaffald skal følge med affaldet til f.eks. modtageanlægget. Bygherren skal sikre, at transportøren forsynes med anmeldelse og løbenummer. Ved aflevering af affaldet skal transportøren fremvise anmeldelsen til første affaldsmodtager, således at affaldsmodtageren kan indberette affaldsmængder og løbenummer til kommunen. Kravet vil være med til at understøtte, at kommunerne fremover modtager flere anmeldelser, lette affaldstilsynet og sikre en korrekt håndtering og sporbarhed i forhold til affaldet.

Affaldsdatabekendtgørelsen

Ændringer foretaget som konsekvens af EU-retlig implementering

Registerføring af farligt affald, jf. affaldsrammedirektivets art. 35

Hidtil har affaldsmodtageren indberettet data for det modtagne affald, samt hvem der er affaldsproducent. De skærpede krav til farligt affald betyder, at der også skal indberettes data om, hvem der transporterer affaldet, samt evt. forhandlere og mæglere.

Artikel 35 implementeres således, at virksomheder og anlæg, som modtager affald til behandling, som ved årets afslutning skal indberette til Affaldsdatasystemet, hvor meget affald de har modtaget i det indeværende år, ligeledes for farligt affald skal registrere og indberette affaldsproducenter, transportører og evt. forhandlere og mæglere.

For farligt affald skal affaldsproducenter, transportører og evt. forhandlere og mæglere foretage et review/godkende de data, som modtager/behandlingsanlægget har registreret og indberettet for dem. Aktørerne får en frist til at gennemgå de indberettede data. Har aktøren ikke gjort indsigelser inden for fristen, formodes det, at der ikke er nogle indvendinger til de indberettede data.

De nye krav er implementeret i bekendtgørelsesudkastets §§ 11-14.

Andre ændringer

Udkastet indeholder en ændring af virksomhedernes frist for rettelse af data indberettet til Affaldsdatasystemet, som rykkes fra 15. februar til 1. marts. Ligeledes rykkes kommunalbestyrelsens adgang til at rette i data, således at perioden er fra 2. marts til 31. juni fremfor nu, hvor perioden går fra 16. februar til 31. juni. Derudover indeholder udkastet præciseringer af flere bestemmelser, som har været nødvendige for forståelsen af de pågældende bestemmelser.

EU-retten

Affaldsbekendtgørelsen implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851/EU af 30. maj om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald, dele af Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/850/EU af 30. maj om ændring af direktiv 1999/31/EF om deponering af affald og dele af Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 94/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/852/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald.

Affaldsdatabekendtgørelsen implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851/EU af 30. maj om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald.

Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Affaldsbekendtgørelsen

De fleste af ændringerne til bestemmelserne om virksomheders affaldshåndtering og kravene til bygherrer og affaldsmodtagere præciserer allerede eksisterende pligter. De nye pligter, der indføres for hhv. virksomheder og bygherrer/affaldsmodtagere, vurderes at have administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser uden nævneværdig betydning.

Bekendtgørelsen har inden nærværende høring været i høring hos Erhvervsstyrelsen med henblik på overholdelsen af de 5 principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Erhvervsstyrelsen har d. 12. august 2020 vurderet, at de samlede administrative konsekvenser for erhvervslivet er under 4 mio. kr. årligt, hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Affaldsdatabekendtgørelsen

Bekendtgørelsen har inden nærværende høring været i høring hos Erhvervsstyrelsen med henblik på overholdelsen af de 5 principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Erhvervsstyrelsen har vurderet, at de samlede administrative konsekvenser for erhvervslivet er under 4 mio. kr. årligt, hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Ikrafttrædelse

Bekendtgørelserne forventes at træde i kraft den 1. januar 2021.

Høringssvar

Bekendtgørelserne er sendt i høring hos de parter, der fremgår af vedlagte høringsliste og er samtidigt offentliggjort på Høringsportalen.

Høringssvar bedes sendt til mfvm@mfvm.dk med kopi til nifol@mfvm.dk med angivelse af journalnummer 2019-6081 i emnefeltet.

De modtagne høringssvar vil blive offentliggjort på Høringsportalen. Ved afgivelse af høringssvar gives der samtykke til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Eventuelle spørgsmål til udkast til bekendtgørelserne kan rettes til Nina Fold von Bülow, nifol@mfvm.dk.

Med venlig hilsen

Nina Fold von Bülow